

Bijeenkomst VVE WG Dagvlinders

Zaterdag 19 Oktober 2019
BC Molsbroek Lokeren

verontschuldigd

- Van de Kerckhove Omer
- Van de Velde Philippe

aanwezig

- Cassier Sandra
- Couckuyt Jurgen
- Cuvelier Sylvain
- De Block Beau
- Demol Roland
- Dierick Luc
- Hoffman Ortwin
- Jonckheere Kurt
- Maertens Dave
- Maes Boudewijn
- Maes Boudewijn partner
- Parmentier Laurian
- Poppe Mathias
- Pletinck Rene
- Van den Berghe Remy
- Van Eenaeme Daan
- Spruytte Stef
- Vervaecke Jacques
- Van Grimberge Agnes
- Vervust Marie
- Van de Walle Bieke
- Windey Raphaël

Agenda

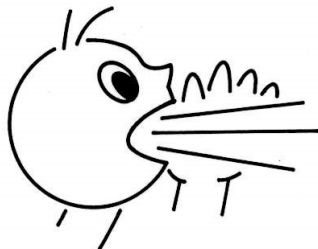
- **13h45:** Journal club (Sylvain Cuvelier)
- **15h00:** Pauze
- **15h30:** 2019, het jaar van de vulkanen (Sylvain Cuvelier)
- **16h15:** Dagvlinder kiosk (Jurgen Couckuyt)
- **17h00:** Einde

Dagvlinders kiosk

- Call for abstracts
 - 5de internationale symposium 'future of butterflies in Europe'
 - bijeenkomsten VVE WG Dagvlinders
- Agenda & planning
 - Volgende bijeenkomsten VVE WG Dagvlinders
 - Flieflotter 2019
 - Archivering VVE collectie dagvlinders
 - Entomodag VVE
 - Recente publicaties op website
 - Project *Colias hyale/alfacariensis*.
 - Project *Vanessa cardui*
- Inventarisaties 2020 met de VVE WG Dagvlinders
 - Sissonne
 - *Lycaena dispar batava* (NL)
 - Département Cher (FR)

Call for abstracts

‘Call for abstract’ Wageningen 2020

- Symposium ‘Future of butterflies 2020’
- 2 – 4 april 2020
- Bijdrage VVE WG Dagvlinders met:
 - *Colias hyale/alfacariensis* project (Sylvain Cuvelier)
 - Onderzoek Sinusbeheer (Laurian Parmentier)
- Meer informatie op
www.vlinderstichting.nl/futureofbutterflies
- Deadline 31 oktober 2019 !

Bijdrage VVE WG Dagvlinders tijdens symposium 2016

- **Parmentier L.** 2016. Mark Recapture research of the Grizzled skipper, *Pyrgus malvae* (Linnaeus 1758) in a Flemish population.
 Oral presentation at the International Symposium Future4Butterflies in Europe, Wageningen 31st of March to April 2nd 2016. ([abstract](#), [pdf 01.iv.2016](#))
- **Maertens D.** 2016. European level identification survey of *Leptidea sinapis*, *L. reali* and *L. juvernica*.
 Oral presentation at the International Symposium Future4Butterflies in Europe, Wageningen 31st of March to April 2nd 2016. ([abstract](#), publication in preparation)
- **Couckuyt J.** 2016. Area survey of the Papilionoidea diversity in Durme- and Schelde territory, Flanders (Belgium) 2013-2017.
 Oral presentation at the International Symposium Future4Butterflies in Europe, Wageningen 31st of March to April 2nd 2016. ([abstract](#), [pdf 01.04.2016](#))
- **Cuvelier S.** 2016. Web-based migration survey of the Scarce tortoiseshell, *Nymphalis xanthomelas* (Esper 1781), in northwestern Europe.
 Oral presentation at the International Symposium Future4Butterflies in Europe, Wageningen 31st of March to April 2nd 2016. ([abstract](#), [pdf 01.04.2016](#))
- **Vantiegheem P.** 2016. Resemblance of Essex skipper (*Thymelicus lineola*) and Small skipper (*T. sylvestris*) is causing a large overestimation of the distribution of Small skipper in Flanders.
 Oral presentation at the International Symposium Future4Butterflies in Europe, Wageningen 31st of March to April 2nd 2016. ([abstract](#), [doi:10.1007/s10841-016-9924-4](https://doi.org/10.1007/s10841-016-9924-4))

'Call for abstracts' VVE WG Dagvlinders

- Dagvlinderreizen, ...
- Persoonlijke onderzoeken van een soort, projecten ...
- Soortenbesprekingen, ...
- Inventarisaties van dagvlinders, ...
- Meetnetten/monitoring van dagvlinders, ...
- ...

Agenda & planning

Volgende bijeenkomsten VVE WG Dagvlinders

- Zaterdag 23 november 2019 → BC Molsbroek
 - Roemenië 2019
 - Soortbespreking *C. alceae*
- **Vrijdag** 27 december 2019 → BC Molsbroek
- Zaterdag 18 januari 2020 → BC Molsbroek
- Zaterdag 22 februari 2020 → BC Molsbroek
- Zaterdag 21 maart 2020 → **BC Donkmeer**
 - Project *C. myrmidone* Roemenië (Matthias Dolek)

Flieflotter 2019 new style

Brigitte Van Passel

- Het gaat enkel over één doelsoort → *Pieris napi*.
- Één foto !
- Onafhankelijke jury (niet VVE leden) die geen weet hebben van elkaar.
- Simpel puntensysteem.
- Deadline (?) foto opsturen naar Jurgen Couckuyt.
- Finale op bijeenkomst in December.
- Prijzen voor top 5.

VVE referentie collectie dagvlinders

Entomodag van de VVE 16 november 2019

- Thema 'Insecten in een veranderlijk klimaat'
- Lietenberg te Zutendaal (Limburg)
- Inschrijven verplicht !

Programma:

09u30	Ontvangst met koffie en thee	Bijeenkomst in het Bezoekerscentrum Lietenberg te Zutendaal.
10u00	Opening en welkom	Theo Garrevoet
10u05	Hoe is het gesteld met insecten in Limburg? Analyse van 30 jaar onderzoek door het Natuurwetenschappelijk Onderzoek	Luc Crèvecoeur
10u30	De rase schreden van het scheefbloemwitje (<i>Pieris manili</i>)	Pieter Vantieghem
11u00	Koffiepauze	
11u20	Opkomst van de Aziatische hoornaar (<i>Vespa velutina</i>)	Wim Tollenaers
11u50	Recente trends bij onze bijen en wespen	Pieter Vanormelingen
12u10	Beperkingen en voordelen van de automatisering van het determineren	Wim Veraghtert
12u30	Lunchpauze	
14u00	Mogelijk te verwachten nieuwe vlindersoorten in Nederland en Vlaanderen	Paul Vossen
14u45	Mogelijk te ontdekken Sesidae in Zuid-Belgie	Theo Garrevoet
15u15	Koffiepauze	
15u45	Relicten uit de ijstijd: subalpiene (macro)nachtvlinders in de Hoge Ardennen	Tom Sierens
16u20	Resultaten Werkgroep Bladmineerders 2019	Steve Wullaert en Zoë Vanstraelen
17u00	Sluiting en napraten bij een drankje	

- Meer info op www.phegea.org

Entomologische studiedag 7 december 2019

**Société royale belge d'Entomologie
Koninklijke Belgische Vereniging
voor Entomologie**

- In KBIN, Vautierstraat 29, Brussel
- 10€
- Meer info op: www.srbe-kbve.be/cm/

Publicaties in 2019 op website VVE WG Dagvlinders

- **Couckuyt J.** 2019. Sinus management, grassland mowing in an agricultural environment: how to improve and adapt the management in favour of butterflies and insects? — *Phegea* **47**(31): 111-120. (publication on [request](#); [S1](#), [S2](#))
- **Veling K & Hoffmann O.** 2019. Meer dan veertig eitjes van een keizersmantel in één tuin. — *Nature Today*, natuurberichten 25.vii.2019 ([URL](#)).
- **Cuvelier S.** 2019. Dagvlinderfiche: de keizersmantel. — *Durme en Scheldeland* **21**(3): 10-12 ([pdf](#)).
- **Cuvelier S.** 2019. Dagvlinderfiche: het bont zandoogje. — *Durme en Scheldeland* **21**(2): 10-12 ([pdf](#)).
- **Van Eenaeme D.** 2019. Over snoeiafval en vlindereitjes. — *Natuurpunt*, nieuwsberichten 03.ii.2019 ([URL](#)).
- **Van de Velde P. & Stephanie Schelfhout.** 2019. Primeur in Oost-Vlaanderen: het staartblauwtje. — *Durme en Scheldeland* **21**(1): 12-13 ([pdf](#)).

Project *Colias hyale/alfacariensis*

Project *Vanessa cardui*

Inventarisaties VVE WG Dagvlinders

- **Sissonne (FR) op weekend 15 – 17 mei 2020**
- *14 daagse inventarisatie (eind mei – begin juni)*
- **Weerribben NL → *Lycaena dispar* batava (29 juni – 3 juli)**
- Frankrijk département Cher (?)
- **Projectgebied Dagvlinders Durme- en Schelde (cfr. tuinmeetnet).**
- **Monitoringsparcours voor *Coenonympha pamphilus* & *Thymelicus lineola***

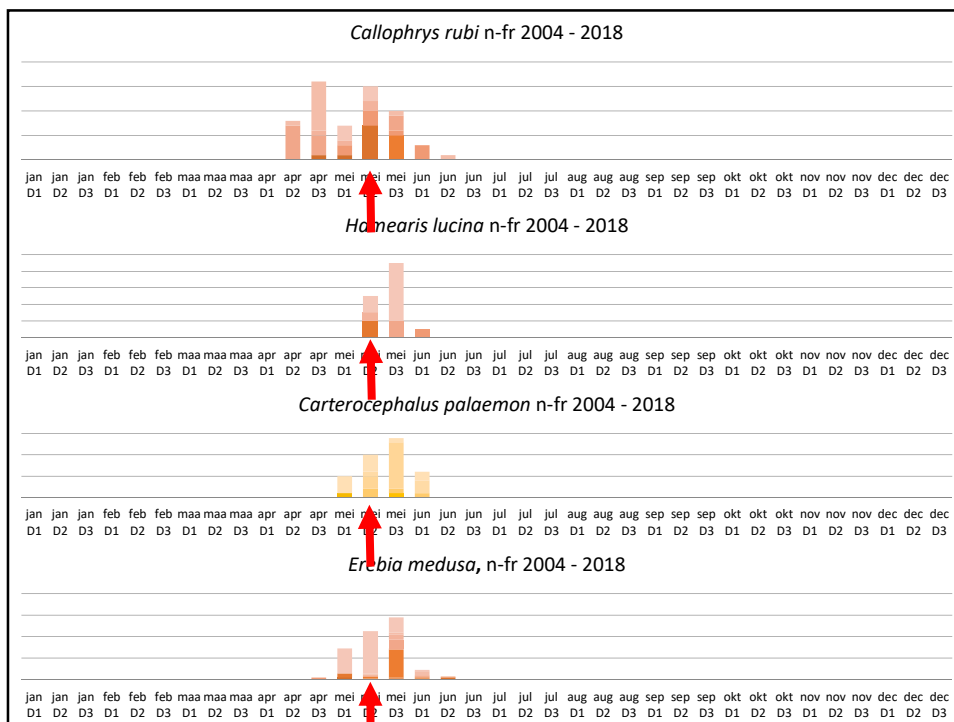
Raphaël Windey

Luc Verhelst

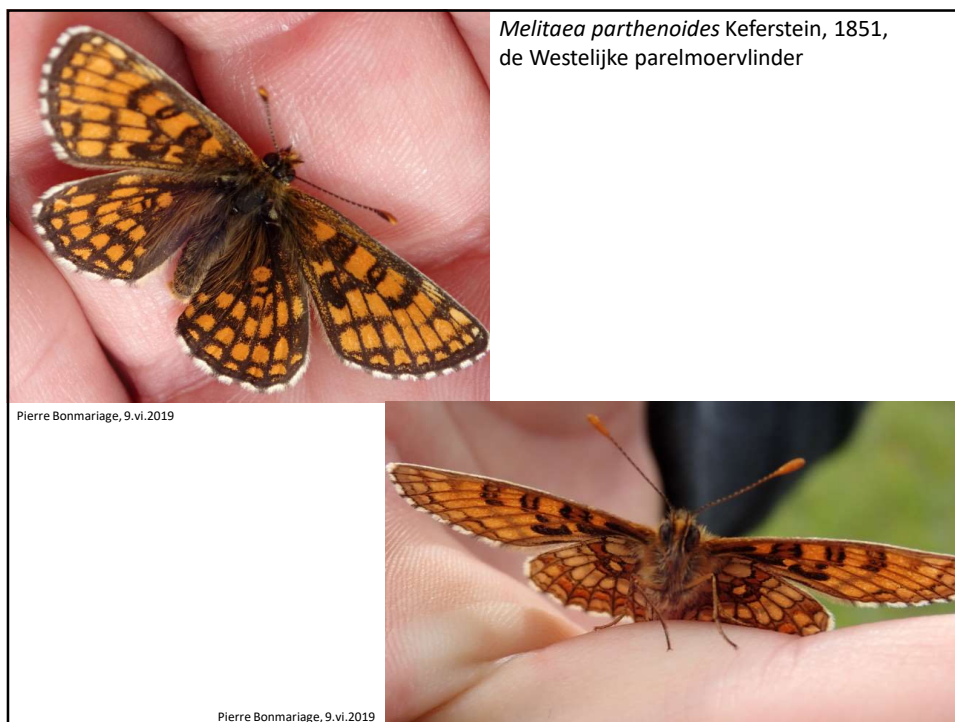
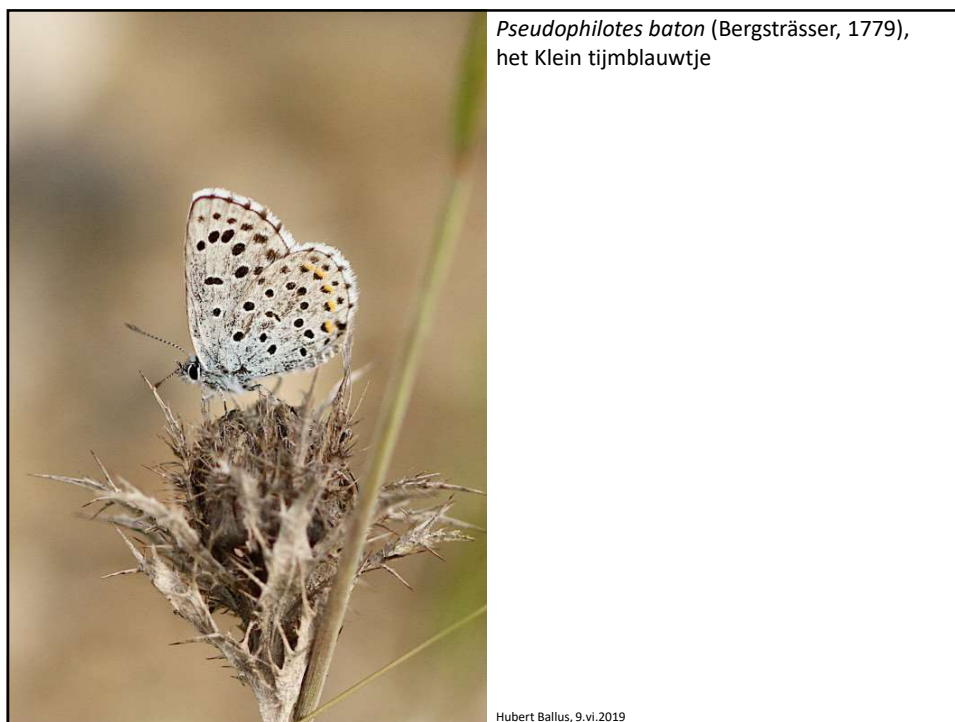
Militair kamp van Sissonne

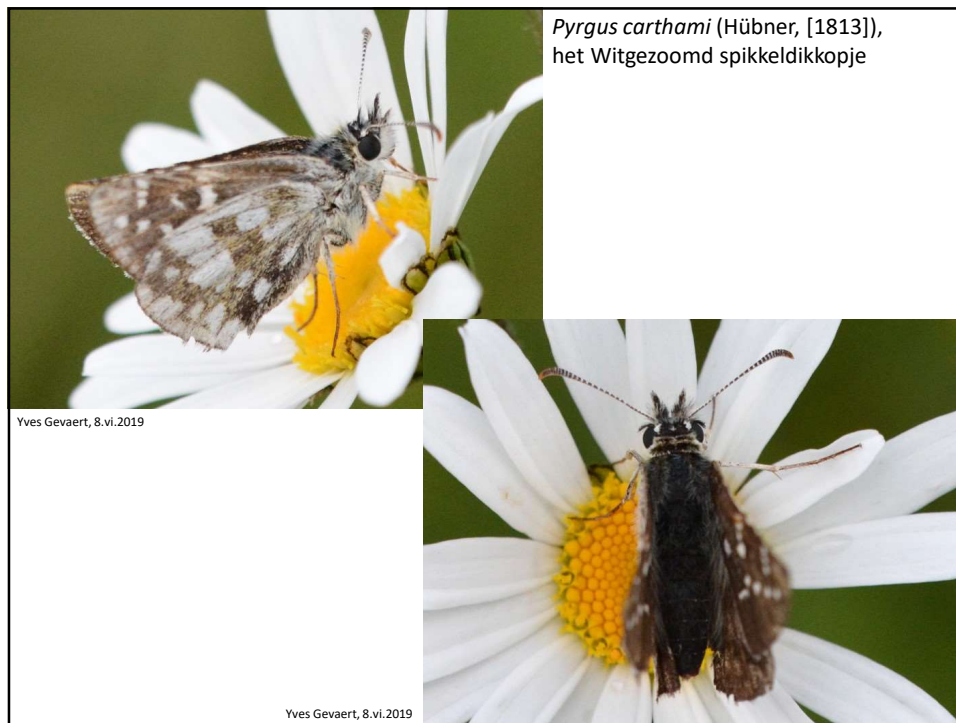
- Weekend van 15 – 17 mei 2020 (3 dagen!)

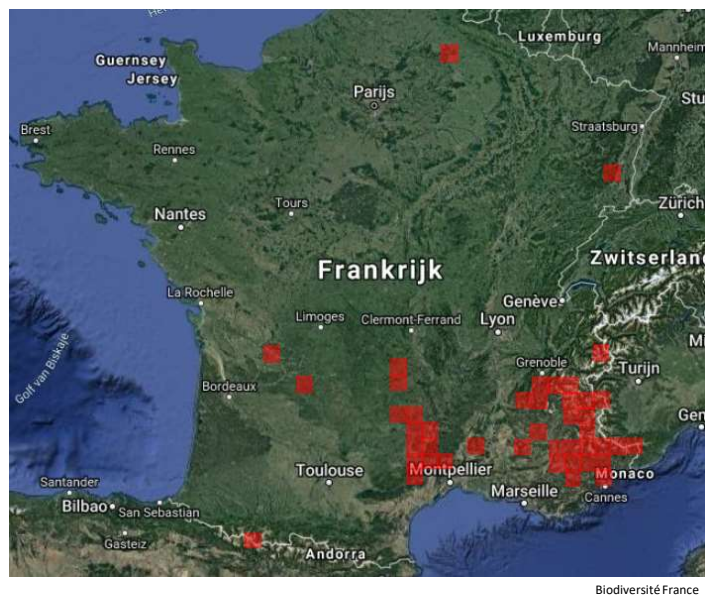
Sissonne 2020

- Weekend van 15 – 17 mei 2020
- Vooraf inschrijven verplicht via nieuwsbrief
- Nederlandstalige publicatie voorgaande inventarisaties is nakende ...
- Enkele opmerkelijke waarnemingen in het kamp van Sissonne in 2019

Verspreiding *P. carthami* in Frankrijk

Weerribben (NL)

de Grote vuurvlinder
Een historisch monument

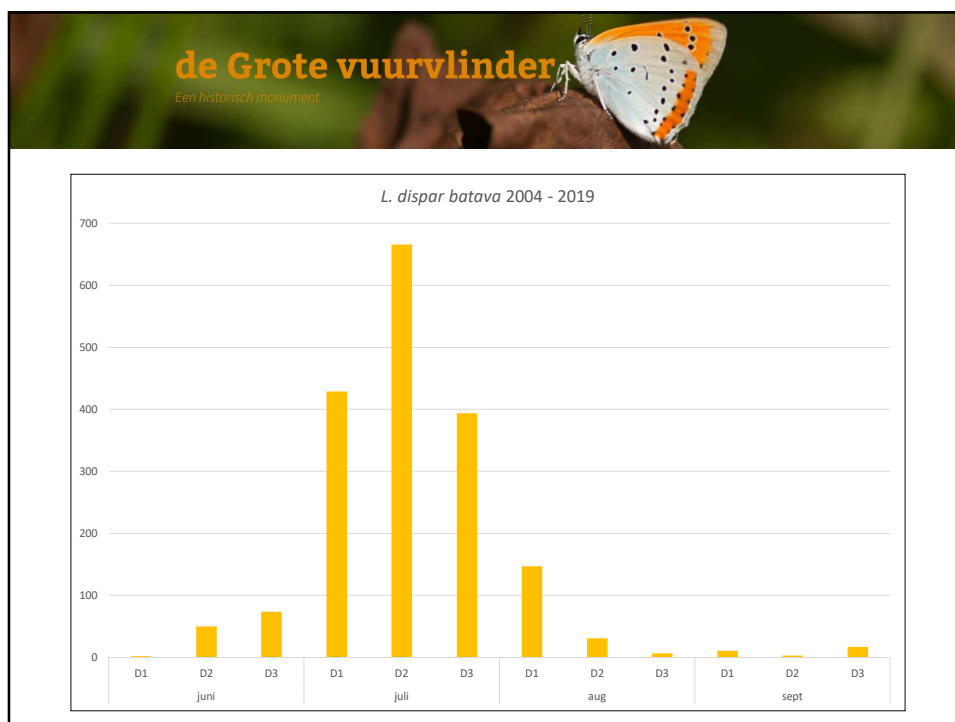
- Nationaal park de Weerribben-Wieden (NL)
www.degrotevuurvlinder.nl
www.weerribbenfotograaf.nl
- Met beperkte groep van 6 personen!
- Timing: eind juni/begin juli
Indien in de week → maandag 29 juni ↔ vrijdag 3 juli ?
Indien weekend: vrijdag 3 juli t.e.m. zondag 5 juli ?

Susan Oosterlaar
weerribbenfotograaf@gmail.com

Foto's weerribbenfotograaf

de Grote vuurvlinder
Een historisch monument

Overnachting

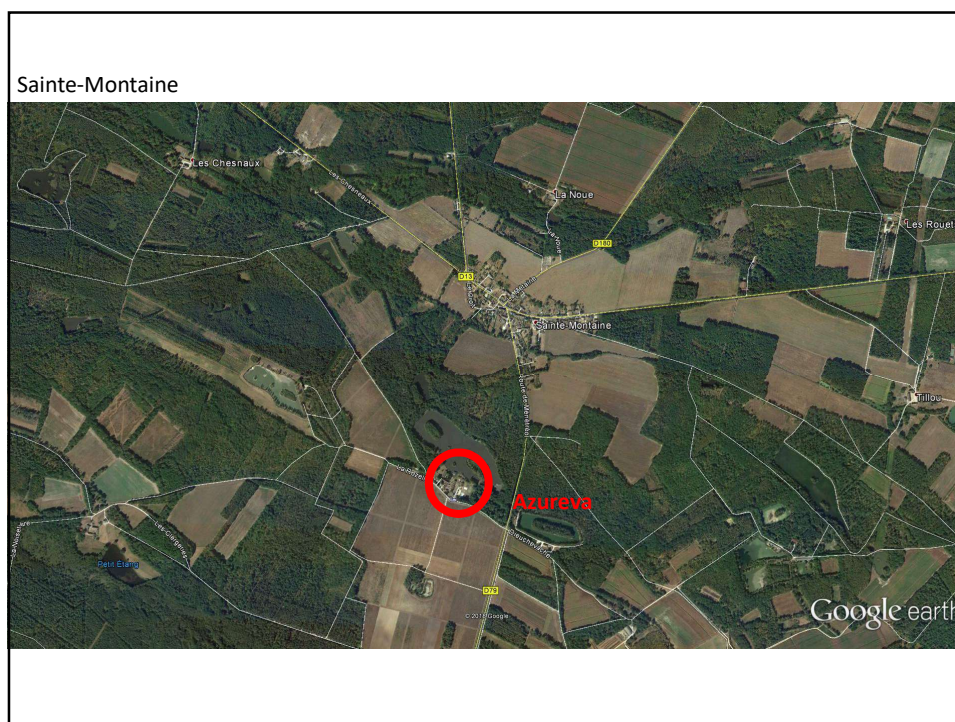
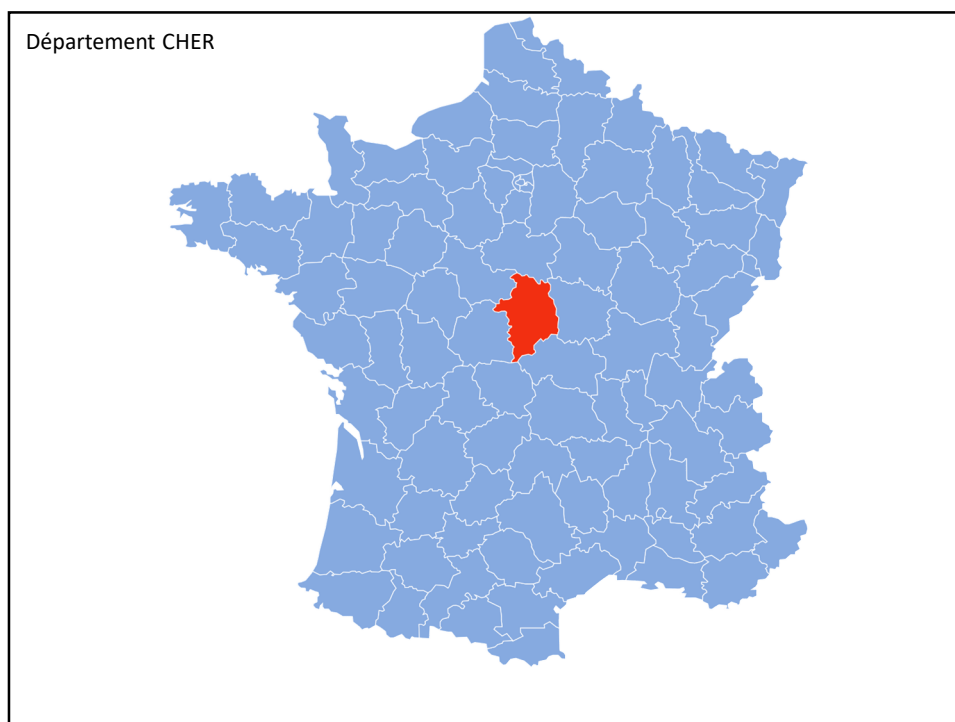

105,00€ per nacht voor 6 personen.
Indien minimum 3 nachten, dan 50% korting → 52,5€.

Schoonmaakkosten 60€.
Toeristenbelasting 1,10€ pp/nacht.
Bedlinen 9,50€

Inventarisatie in département Cher (FR)

 Lépi'Net Les lépidoptères dans le Cher				
• <i>Erynnis tages</i>	• <i>Pontia daplidice</i>	• <i>Cupido alcetas</i>	• <i>Coenonympha oedippus</i>	• <i>Brenthis ino</i>
• <i>Carcharodus alceae</i>	• <i>Anthocharis cardamines</i>	• <i>Cupido minimus</i>	• <i>Pyronia tithonus</i>	• <i>Boloria selene</i>
• <i>Spialia sertorius</i>	• <i>Euchloe crameri</i>	• <i>Celastrina argiolus</i>	• <i>Aphantopus hyperantus</i>	• <i>Boloria euphrosyne</i>
• <i>Pyrgus malvae</i>	• <i>Colias hyale</i>	• <i>Glaucopteryx alexis</i>	• <i>Maniola jurtina</i>	• <i>Boloria dia</i>
• <i>Pyrgus armoricanus</i>	• <i>Colias alfacariensis</i>	• <i>Phengaris alcon</i>	• <i>Erebia aethiops</i>	• <i>Limenitis populi</i>
• <i>Pyrgus alveus</i>	• <i>Colias crocea</i>	• <i>Phengaris arion</i>	• <i>Erebia medusa</i>	• <i>Limenitis camilla</i>
• <i>Pyrgus serratulae</i>	• <i>Gonepteryx rhamni</i>	• <i>Pseudophilotes baton</i>	• <i>Melanargia galathea</i>	• <i>Limenitis reducta</i>
• <i>Pyrgus cirsii</i>	• <i>Hamearis lucina</i>	• <i>Cyaniris semiargus</i>	• <i>Brinthesia circe</i>	• <i>Nymphalis antiopa</i>
• <i>Carterocephalus palaemon</i>	• <i>Thecla betulae</i>	• <i>Polyommatus icarus</i>	• <i>Minois dryas</i>	• <i>Nymphalis polychloros</i>
• <i>Heteropterus morpheus</i>	• <i>Favonius quercus</i>	• <i>Lysandra bellargus</i>	• <i>Arethusana arethusa</i>	• <i>Aglais urticae</i>
• <i>Thymelicus sylvestris</i>	• <i>Satyrium acaciae</i>	• <i>Lysandra coridon</i>	• <i>Chazara briseis</i>	• <i>Aglais io</i>
• <i>Thymelicus lineola</i>	• <i>Satyrium ilicis</i>	• <i>Aricia agestis</i>	• <i>Hipparchia statilinus</i>	• <i>Vanessa atalanta</i>
• <i>Thymelicus acteon</i>	• <i>Satyrium w-album</i>	• <i>Plebejus argus</i>	• <i>Hipparchia semele</i>	• <i>Vanessa cardui</i>
• <i>Hesperia comma</i>	• <i>Satyrium pruni</i>	• <i>Plebejus idas</i>	• <i>Hipparchia fagi</i>	• <i>Polygonia c-album</i>
• <i>Ochlodes sylvanus</i>	• <i>Satyrium spini</i>	• <i>Plebejus argyrognomon</i>	• <i>Apatura iris</i>	• <i>Araschnia levana</i>
• <i>Iphiclides podalirius</i>	• <i>Callophrys rubi</i>	• <i>Pararge aegeria</i>	• <i>Apatura ilia</i>	• <i>Melitaea cinxia</i>
• <i>Papilio machaon</i>	• <i>Lycaena tityrus</i>	• <i>Lasiommata megera</i>	• <i>Argynnis paphia</i>	• <i>Melitaea diamina</i>
• <i>Leptidea sinapis</i>	• <i>Lycaena dispar</i>	• <i>Lasiommata maera</i>	• <i>Speyeria aglaja</i>	• <i>Melitaea phoebe</i>
• <i>Aporia crataegi</i>	• <i>Lycaena phlaeas</i>	• <i>Lopinga achine</i>	• <i>Argynnis adippe</i>	• <i>Melitaea didyma</i>
• <i>Pieris brassicae</i>	• <i>Lampides boeticus</i>	• <i>Coenonympha arcania</i>	• <i>Argynnis niobe</i>	• <i>Melitaea athalia</i>
• <i>Pieris rapae</i>	• <i>Cacyreus marshalli</i>	• <i>Coenonympha hero</i>	• <i>Issoria lathonia</i>	• <i>Melitaea parthenoides</i>
• <i>Pieris napi</i>	• <i>Cupido argiades</i>	• <i>Coenonympha pamphilus</i>	• <i>Brenthis daphne</i>	• <i>Euphydryas maturna</i>
				• <i>Euphydryas aurinia</i>

111 soorten

 Lépi'Net Les lépidoptères dans le Cher				
• <i>Erynnis tages</i>	• <i>Pontia daplidice</i>	• <i>Cupido alcetas</i>	• <i>Coenonympha oedippus</i>	• <i>Brenthis ino</i>
• <i>Carcharodus alceae</i>	• <i>Anthocharis cardamines</i>	• <i>Cupido minimus</i>	• <i>Pyronia tithonus</i>	• <i>Boloria selene</i>
• <i>Spialia sertorius</i>	• <i>Euchloe crameri</i>	• <i>Celastrina argiolus</i>	• <i>Aphantopus hyperantus</i>	• <i>Boloria euphrosyne</i>
• <i>Pyrgus malvae</i>	• <i>Colias hyale</i>	• <i>Glaucopteryx alexis</i>	• <i>Maniola jurtina</i>	• <i>Boloria dia</i>
• <i>Pyrgus armoricanus</i>	• <i>Colias alfacariensis</i>	• <i>Phengaris alcon</i>	• <i>Erebia aethiops</i>	• <i>Limenitis populi</i>
• <i>Pyrgus alveus</i>	• <i>Colias crocea</i>	• <i>Phengaris arion</i>	• <i>Erebia medusa</i>	• <i>Limenitis camilla</i>
• <i>Pyrgus serratulae</i>	• <i>Gonepteryx rhamni</i>	• <i>Pseudophilotes baton</i>	• <i>Melanargia galathea</i>	• <i>Limenitis reducta</i>
• <i>Pyrgus cirsii</i>	• <i>Hamearis lucina</i>	• <i>Cyaniris semiargus</i>	• <i>Brinthesia circe</i>	• <i>Nymphalis antiopa</i>
• <i>Carterocephalus palaemon</i>	• <i>Thecla betulae</i>	• <i>Polyommatus icarus</i>	• <i>Minois dryas</i>	• <i>Nymphalis polychloros</i>
• <i>Heteropterus morpheus</i>	• <i>Favonius quercus</i>	• <i>Lysandra bellargus</i>	• <i>Arethusana arethusa</i>	• <i>Aglais urticae</i>
• <i>Thymelicus sylvestris</i>	• <i>Satyrium acaciae</i>	• <i>Lysandra coridon</i>	• <i>Chazara briseis</i>	• <i>Aglais io</i>
• <i>Thymelicus lineola</i>	• <i>Satyrium ilicis</i>	• <i>Aricia agestis</i>	• <i>Hipparchia statilinus</i>	• <i>Vanessa atalanta</i>
• <i>Thymelicus acteon</i>	• <i>Satyrium w-album</i>	• <i>Plebejus argus</i>	• <i>Hipparchia semele</i>	• <i>Vanessa cardui</i>
• <i>Hesperia comma</i>	• <i>Satyrium pruni</i>	• <i>Plebejus idas</i>	• <i>Hipparchia fagi</i>	• <i>Polygonia c-album</i>
• <i>Ochlodes sylvanus</i>	• <i>Satyrium spini</i>	• <i>Plebejus argyrognomon</i>	• <i>Apatura iris</i>	• <i>Araschnia levana</i>
• <i>Iphiclides podalirius</i>	• <i>Callophrys rubi</i>	• <i>Pararge aegeria</i>	• <i>Apatura ilia</i>	• <i>Melitaea cinxia</i>
• <i>Papilio machaon</i>	• <i>Lycaena tityrus</i>	• <i>Lasiommata megera</i>	• <i>Argynnis paphia</i>	• <i>Melitaea diamina</i>
• <i>Leptidea sinapis</i>	• <i>Lycaena dispar</i>	• <i>Lasiommata maera</i>	• <i>Speyeria aglaja</i>	• <i>Melitaea phoebe</i>
• <i>Aporia crataegi</i>	• <i>Lycaena phlaeas</i>	• <i>Lopinga achine</i>	• <i>Argynnis adippe</i>	• <i>Melitaea didyma</i>
• <i>Pieris brassicae</i>	• <i>Lampides boeticus</i>	• <i>Coenonympha arcania</i>	• <i>Argynnis niobe</i>	• <i>Melitaea athalia</i>
• <i>Pieris rapae</i>	• <i>Cacyreus marshalli</i>	• <i>Coenonympha hero</i>	• <i>Issoria lathonia</i>	• <i>Melitaea parthenoides</i>
• <i>Pieris napi</i>	• <i>Cupido argiades</i>	• <i>Coenonympha pamphilus</i>	• <i>Brenthis daphne</i>	• <i>Euphydryas maturna</i>
				• <i>Euphydryas aurinia</i>

111 soorten

Lépi'Net

Les lépidoptères dans le Cher

- *Pyrgus cirsii*
- *Heteropterus morpheus*
- *Pontia daplidice*
- *Euchloe crameri*
- *Satyrrium acaciae*
- *Cupido alcetas*
- *Phengaris alcon*
- *Phengaris arion*
- *Pseudophilotes baton*
- *Plebejus idas*
- *Lopinga achine*
- *Coenonympha hero*

- *Coenonympha oedippus*
- *Brinthesia circe*
- *Minois dryas*
- *Chazara briseis*
- *Hipparchia statilinus*
- *Hipparchia fagi*
- *Argynnis niobe*
- *Limenitis populi*
- *Limenitis reducta*
- *Nymphalis antiopa*
- *Melitaea parthenoides*
- *Euphydryas maturna*

Lépi'Net

Les lépidoptères dans le Cher

soort	april	mei	juni	juli	augustus	september
Pyrgus cirsii						
heteropterus morpheus						
pontia daplidice/edusa						
euchloe crameri						
satyrrium acaciae						
cupido alcetas						
phengaris alcon						
phengaris arion						
pseudophilotes baton						
plebejus idas						
lopinga achine						
coenonympha hero						
coenonympha oedippus						
brinthesia circe						
chazara briseis						
hipparchia statilinus						
hipparchia fagi						
argynnis niobe						
limenitis populi						
limenitis reducta						
nymphalis antiopa						
melitaea parthenoides						
euphydryas maturna						
	3	6	12	17	10	2

Conservatoire d'espaces naturels Centre-Val de Loire :

- le moulin des Fougères (Sidiailles)
- le Bec d'Allier (Cuffy)
- les marais de Chavannes (Chavannes)
- l'île Marie-le sentier de la Salamandre (Vierzon)
- **la tourbière des Landes (Ménétréol-sur-Saoudre)**
- les chaumes du Patouillet (Lunery)
- les chaumes de la Périssette (Dun-sur-Auron)
- les îles de la Gargaude (Ménétréol-sous-Sancerre)
- les îles de la Gargaude (Ménétréol-sous-Sancerre)
- **la pelouse de Grand Vau (Massay)**
- **les sablons de Corquoy (Corquoy)**

Conseil départemental du Cher :

- **le bocage de Noirlac (Bruère)**
- l'étang de Goule (Bessais-le-Fromental)
- et le lac de Sidiailles (Sidiailles)

Fédération des chasseurs du Cher :

- le Territoire des Places (Morogues)

Nature 18 :

- le marais boisé du Val d'Auron (Bourges et Plaimpied)
- **le coteau de Coillard (Saint-Georges-sur-Moulon)**

Communauté de communes des Villages de la forêt :

- **la tourbière de Guette (Neuvy-sur-Barangeon)**

Gestionnaires en cours de sélection :

- le marais de Contres (Dun-sur-Auron, Contres et Saint-Germain-des-Bois)

• contactpersoon is Marcel Laplasse in Sainte Montaine 18700
tel. 0033(0) 248581950
mailadres: tjeele@yahoo.com

• logeermogelijkheden/overnachting is er geen beperking op het aantal personen op de aangegeven locatie Azureva (ligt vlakbij een meer)

• de lokale werkgroep ST.-Montaine nog maar een 4-tal jaar actief
stalen nemen voor onderzoek op genetisch materiaal zal niet op elke locatie mogelijk zijn...

• het vaak geprivilegieerde beheer van natuurgebieden in Frankrijk is niet altijd up-to date en soms persoonlijk gekleurd !

• (de dynamiek van departementale (beheer-)instanties is vaak stroef en of op de oude leest geschoeid)

• Zij willen "ons" graag ontvangen ! voor hen speelt erkenning en een klein beetje publiciteit een grote rol!

• overnachting + maaltijd in St. Montaine zelf : AZUREVA (oorspronkelijk vakantieverblijf van de Franse post)

• enkele gegevens ivm. het natuurgebied
ENS 18 = Espaces naturelles sensibles / 18 = departement du Cher
Etang du puits : Parc Naturel departementale de l'Etat Nature 18 Bourges (18000) Rue Emile Moissan
veldverantwoordelijke Sébastien Brunet/Charlotte Picard & J.P. Tirion

• Het gebied omvat uitgestrekte bossen/plassen/meertjes/ heide en de diversiteit is (nog) enorm (vlinders/nachtvlinders/libellen/amfibieën/zoogdieren enz.)

Fin